

**LIETUVOS RESPUBLIKOS ENERGETIKOS ĮSTATYMO 2, 4, 6, 16, 17, 21, 27, 28
STRAIPSNIŲ IR PRIEDO PAKEITIMO IR PAPILDYMO BEI ĮSTATYMO PAPILDYMO
7¹ STRAIPSNIU ĮSTATYMAS**

2008 m. lapkričio 6 d. Nr. X-1767

Vilnius

(Žin., 2002, Nr. [56-2224](#); 2003, Nr. [69-3118](#); 2005, Nr. [142-5104](#); 2007, Nr. [55-2124](#))

1 straipsnis. 2 straipsnio 25 dalies pakeitimas ir straipsnio papildymas 27 ir 28 dalimis

1. Pakeisti 2 straipsnio 25 dalį ir ją išdėstyti taip:

„25. **Energijos vartojimo auditas** – procedūra, kurios metu nustatomos ir įvertinamos energijos išteklių ir (ar) energijos sąnaudos pastatuose, technologiniuose procesuose, įrenginiuose ar transporto objektuose, arba bendros energijos išteklių ir (ar) energijos sąnaudos, reikalingos teikiant viešas ar privačias paslaugas, parenkamos ir ekonomiškai pagrindžiamos energijos išteklių ir (ar) energijos taupymo priemonės, taip pat pateikiama ataskaita energijos vartojimo audito užsakovui.“

2. Papildyti 2 straipsnį 27 dalimi:

„27. **Savanoriškas susitarimas** – viešai skelbiamas susitarimas tarp Ūkio ministerijos ir energetikos įmonių, kuriame šalys savanoriškai išsikelia aplinkos apsaugos ar energijos išteklių ir energijos vartojimo efektyvumo didinimo tikslus, sudaro tų tikslų pasiekimo grafiką, nustato susitarimo vykdymo stebėsenos ir atskaitomybės reikalavimus.“

3. Papildyti 2 straipsnį 28 dalimi:

„28. **Reguliuojama veikla** – energetikos veikla, kuri yra licencijuojama arba kuriai taikomos valstybės reguliuojamos kainos.“

2 straipsnis. 4 straipsnio papildymas ir pakeitimas

1. Papildyti 4 straipsnio 1 dalį nauju 4 punktu:

„4) Susisiekimo ministerija;“.

2. Buvusį 4 straipsnio 1 dalies 4 punktą laikyti 5 punktu.

3. Pakeisti 4 straipsnio 2 dalies 6 punktą ir jį išdėstyti taip:

„6) skatinti juridinius asmenis organizuoti energijos vartojimo auditą.“

3 straipsnis. 6 straipsnio papildymas ir pakeitimas

1. Papildyti 6 straipsnį nauju 16 punktu:

„16) nustato energijos vartojimo pastatuose, technologiniuose procesuose ir įrenginiuose audito atlikimo tvarką ir sąlygas, tvirtina šio audito atlikimo metodikas;“.

2. Papildyti 6 straipsnį 17 punktu:

„17) nustato savanoriškų susitarimų sudarymo tvarką ir sudaro su energetikos įmonėmis savanoriškus susitarimus;“.

3. Papildyti 6 straipsnį 18 punktu:

„18) nustato energijos vartojimo pastatuose, technologiniuose procesuose ir įrenginiuose auditą atliekančių specialistų rengimo ir atestavimo tvarką;“.

4. Papildyti 6 straipsnį 19 punktu:

„19) organizuoja keitimąsi patirtimi efektyvaus energijos išteklių ir energijos vartojimo srityje tarp valstybės institucijų, įstaigų, įmonių, organizacijų nacionaliniu ir tarptautiniu lygiu;“.

5. Buvusį 6 straipsnio 16 punktą laikyti 20 punktu.

4 straipsnis. Įstatymo papildymas 7¹ straipsniu

Papildyti Įstatymą 7¹ straipsniu:

„7¹ straipsnis. Susisiekimo ministerijos kompetencija

Susisiekimo ministerija:

- 1) rengia energijos išteklių ir energijos vartojimo efektyvumo didinimo transporto objektuose programas ir koordinuoja jų įgyvendinimą;
- 2) teikia rekomendacijas ir įgyvendina priemones, didinančias energijos išteklių ir energijos vartojimo efektyvumą transporto objektuose;
- 3) nustato energijos vartojimo transporto objektuose (išskyrus statinius) audito atlikimo tvarką ir sąlygas, tvirtina šio audito atlikimo metodikas;
- 4) nustato energijos vartojimo transporto objektuose (išskyrus statinius) auditą atliekančių specialistų rengimo ir atestavimo tvarką;
- 5) vykdo informavimo ir švietėjišką veiklą, skatinančią transporto objektuose efektyviai naudoti energijos išteklius ir energiją.“

5 straipsnis. 16 straipsnio 1 dalies pakeitimas

Pakeisti 16 straipsnio 1 dalį ir ją išdėstyti taip:

„1. Energetikos veiklai licencijas, leidimus ar atestatus nustato šis ir kiti įstatymai. Licencijuojamos veiklos rūšis, energetinės veiklos licencijų išdavimą, pakeitimą, galiojimo sustabdymą ir galiojimo panaikinimą nustato energetikos sektorių įstatymai ir kiti įstatymai. Veiklos rūšių, kurioms reikalingas leidimas, sąrašą tvirtina Vyriausybė. Įmonės, eksploatuojančios energetikos įrenginius, turi būti atestuotos.“

6 straipsnis. 17 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 17 straipsnį ir jį išdėstyti taip:

„17 straipsnis. Valstybinė kainų ir energetikos kontrolės komisija

1. Komisija yra biudžetinė įstaiga, šiame Įstatyme ir kituose Lietuvos Respublikos įstatymuose nustatyta tvarka atliekanti valstybės jai pavestas funkcijas kontroliuojant ir prižiūrint valstybės ir savivaldybių reguliuojamą veiklą. Komisija yra atskaitinga Lietuvos Respublikos Seimui.

2. Komisiją sudaro penki nariai. Jos pirmininką ir keturis narius Respublikos Prezidento teikimu penkeriems metams skiria ir atleidžia Lietuvos Respublikos Seimas. Komisijos pirmininkas iš paskirtų Komisijos narių skiria pavaduotoją. Komisijos pirmininkas ir (ar) jos nariai, kurių kadencija pasibaigusi, savo pareigas eina tol, kol bus paskirti nauji Komisijos pirmininkas ir (ar) jos nariai. Komisijos pirmininkui ar jos nariui nustojus eiti pareigas išmokama dviejų vidutinių mėnesinių atlyginimų išėitinė išmoka. Išėitinė išmoka nemokama nustojus eiti pareigas šio straipsnio 4 dalies 2, 3, 4, 5, 6 ir 8 punktuose nustatytais atvejais.

3. Komisijos pirmininku ir jos nariais gali būti Lietuvos Respublikos piliečiai, turintys aukštąjį išsilavinimą, įgytą baigus universitetines studijas.

4. Komisijos pirmininkas ir jos nariai yra atleidžiami iš pareigų tik:

- 1) pasibaigus jų kadencijai;
- 2) savo noru;
- 3) išrinkti arba paskirti į kitas pareigas;
- 4) kai jiems įsiteisėja apkaltinamasis teismo nuosprendis;
- 5) kai paaiškėja, kad šiurkščiai pažeidė jiems nustatytų pareigų reikalavimus;
- 6) kai pažeidė tarnybinę etiką;
- 7) dėl sveikatos būklės, neleidžiančios eiti pareigų;
- 8) netekus Lietuvos Respublikos pilietybės.

5. Komisijos pirmininko ir jos narių darbo apmokėjimą reglamentuoja Valstybės politikų, teisėjų ir valstybės pareigūnų darbo apmokėjimo įstatymas. Komisijos pirmininkui ir jos nariams Darbo kodeksas taikomas tiek, kiek jų statuso nereglamentuoja šis ir kiti įstatymai. Komisijos

pirmininkas ir jos nariai gali būti skatinami vienkartinėmis piniginėmis išmokomis, neviršijant darbo užmokesčiui skirtų lėšų. Komisijos pirmininkas ir jos nariai skatinami šiais atvejais:

- 1) už labai gerą darbą kalendoriniais metais;
- 2) atlikus vienkartinę ypą svarbią užduotį;
- 3) įstatymo nustatytų švenčių progomis;
- 4) gyvenimo ir darbo metų jubiliejinių sukakčių progomis.

6. Sprendimą dėl Komisijos nario skatinimo priima Komisijos pirmininkas. Sprendimas dėl Komisijos pirmininko skatinimo priimamas posėdyje dalyvaujančių Komisijos narių balsų dauguma, Komisijos pirmininkui balsavime nedalyvaujant. Kiekvienu atveju, nurodytu šio straipsnio 5 dalyje, vienkartinė piniginė išmoka gali būti skiriama ne daugiau kaip kartą per metus ir negali viršyti 100 procentų nustatytos pareiginės algos.

7. Komisijos pirmininkui ir jos nariams, kurių materialinė būklė sunki dėl jų pačių ligos, šeimos narių ligos ar mirties, stichinės nelaimės ar turto netekimo, gali būti skiriama iki 5 MMA dydžio pašalpa. Pašalpa skiriama Komisijos nustatyta tvarka iš Komisijai skirtų darbo užmokesčio lėšų.

8. Komisija atlieka šias funkcijas:

- 1) tvirtina valstybės ir savivaldybių reguliuojamų kainų nustatymo metodikas;
- 2) nustato valstybės reguliuojamų kainų viršutines ribas;
- 3) kontroliuoja valstybės reguliuojamų kainų ir tarifų taikymą;
- 4) tvirtina energetikos objektų (tinklų, sistemų, įrenginių) prijungimo įkainius;
- 5) vienašališkai nustato valstybės reguliuojamas kainas, jeigu energetikos įmonės nesilaiko šių kainų nustatymo reikalavimų;
- 6) nustatydamą valstybės reguliuojamas kainas, įvertina investicijų atsipirkimo ir veiklos išlaidų pagrįstumą;
- 7) tvirtina elektros energijos, pagamintos naudojant atsinaujinančiuosius energijos išteklius, supirkimo kainos apskaičiavimo metodiką ir kainą;
- 8) išduoda, pakeičia, sustabdo, panaikina energijos perdavimo, skirstymo, laikymo, tiekimo licencijas, kontroliuoja energetikos įmonių licencijuojamą veiklą;
- 9) derina energetikos įmonių, besiverčiančių veikla, kurios kainos yra reguliuojamos, šioje veikloje naudojamo ilgalaikio turto nusidėvėjimo (amortizacijos) normas;
- 10) teikia siūlymus dėl energetikos įmonių licencijuojamos veiklos Vyriausybei, Ūkio ministerijai, savivaldybėms;
- 11) įpareigoja energetikos įmones sudaryti sutartis dėl energijos perdavimo, skirstymo ar tiekimo, kai energetikos įmonės nepagrįstai atsisako trečiajai šaliai suteikti paslaugas ar tiekti vartotojams energiją;
- 12) kontroliuoja, kad būtų veiksmingai atliekamas Lietuvos Respublikos ir Europos Sąjungos teisės aktuose nustatytas finansinės atskaitomybės atskyrimas, siekiant išvengti gamybos, perdavimo, paskirstymo ir tiekimo veiklos rūšių kryžminio subsidijavimo;
- 13) skiria šio Įstatymo 27 straipsnyje nustatytas pinigines baudas;
- 14) atlieka kituose teisės aktuose nustatytas funkcijas.

9. Komisija atsako už savo nutarimus. Komisijos nutarimai priimami vardiniu balsavimu. Komisijos posėdžiai yra teisėti, jeigu juose dalyvauja ne mažiau kaip 4 Komisijos nariai, įskaitant jos pirmininką. Sprendimai priimami posėdyje dalyvaujančių Komisijos narių balsų dauguma. Balsams pasiskirsčius po lygiai, lemia Komisijos pirmininko balsas.

10. Kalendoriniams metams pasibaigus, Komisija per keturis mėnesius parengia veiklos metinę ataskaitą, paskelbia ją viešai ir pateikia Respublikos Prezidentui, Seimui bei Vyriausybei. Komisijos finansinį ir veiklos auditą atlieka Lietuvos Respublikos valstybės kontrolė.

11. Komisijos funkcijoms užtikrinti sudaroma Komisijos administracija. Ji nėra juridinis asmuo. Komisijos administracijos struktūrą ir etatus tvirtina Komisija. Administracijos funkcijas nustato šis Įstatymas ir Komisijos patvirtintas darbo reglamentas.

12. Komisijos veiklai taikomas Biudžetinių įstaigų įstatymas, jeigu šis Įstatymas nenumato kitaip.“

7 straipsnis. 21 straipsnio pavadinimo pakeitimas ir straipsnio papildymas 3 dalimi

1. 21 straipsnio pavadinime po žodžio „Darbuotojų“ įrašyti žodžius „ir energijos vartojimo auditą atliekančių specialistų kvalifikacinis“ ir šio straipsnio pavadinimą išdėstyti taip:

„21 straipsnis. Darbuotojų ir energijos vartojimo auditą atliekančių specialistų kvalifikacinis pasirengimas ir atestavimas“.

2. Papildyti 21 straipsnį 3 dalimi:

„3. Energijos vartojimo auditą atlieka atitinkamai Ūkio ministerijos arba Susisiekimo ministerijos nustatyta tvarka atestuoti specialistai.“

8 straipsnis. 27 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 27 straipsnį ir jį išdėstyti taip:

„27 straipsnis. Baudos ir jų skyrimo tvarka

1. Energetikos įmonėms už pažeidimus vykdant reguliuojamą veiklą Komisija skiria pinigines baudas:

1) už viešai privalomos skelbti informacijos apie energetikos įmonės licencijuojamą veiklą nepaskelbimą, už teisės aktais nustatytos informacijos valstybės, savivaldybių institucijoms, įstaigoms, vartotojų teises ginančioms organizacijoms, atitinkamoms asociacijoms nepateikimą, taip pat neteisingos ar ne visos informacijos pateikimą energetikos įmonei gali būti skiriama piniginė bauda nuo vieno tūkstančio litų iki 0,5 procento energetikos įmonės metinių pajamų iš konkrečios licencijuojamos veiklos, kurią vykdant padarytas pažeidimas praėjusiais ūkiniais metais;

2) už kitų licencijuojamos veiklos sąlygų pažeidimą arba nevykdymą, už Komisijos įpareigojimų (nurodymų) nutraukti neteisėtą veiklą, pašalinti nustatytus licencijuojamos veiklos sąlygų pažeidimus, nevykdymą arba vykdymą ne laiku, už įsipareigojimų nesilaikymą energetikos įmonei gali būti skiriama piniginė bauda nuo vieno tūkstančio litų iki 1 procento energetikos įmonės metinių pajamų iš konkrečios licencijuojamos veiklos, kurią vykdant padarytas pažeidimas praėjusiais ūkiniais metais;

3) už veiklos saugumo ir patikimumo, sąžiningos konkurencijos ir vartotojų (sistemos naudotojų) nediskriminavimo principų pažeidimą, už licencijuojamos veiklos sąlygų pakartotinį pažeidimą per metus energetikos įmonei gali būti skiriama piniginė bauda nuo vieno tūkstančio litų iki 2 procentų energetikos įmonės metinių pajamų iš konkrečios licencijuojamos veiklos, kurią vykdant padarytas pažeidimas praėjusiais ūkiniais metais.

2. Energetikos įmonėms skiriamos piniginės baudos diferencijuojamos atsižvelgiant į:

1) pažeidimo pavojingumą;

2) pažeidimo trukmę;

3) pažeidimo sukeltas pasekmes;

4) energetikos įmonės atsakomybę lengvinančias ar sunkinančias aplinkybes.

3. Atsakomybę lengvinančiomis aplinkybėmis laikoma tai, kad pažeidimą padariusi energetikos įmonė savo noru užkirto kelią žalingoms pažeidimo pasekmėms, padėjo išaiškinti pažeidimo aplinkybes, nedelsdama ėmėsi priemonių pašalinti pažeidimą.

4. Atsakomybę sunkinančiomis aplinkybėmis laikoma tai, kad energetikos įmonė kliudė nustatyti pažeidimo aplinkybes, slėpė įvykdytą pažeidimą, tęsė pažeidimą, nepaisydama Komisijos nurodymo nutraukti neteisėtą veiklą, arba įvykdė pažeidimą, dėl kurio energetikos įmonė buvo bausta pinigine bauda.

5. Komisija, nustatydama piniginės baudos dydį, atsakomybę lengvinančiomis gali pripažinti ir kitas šiame Įstatyme nenurodytas aplinkybes.

6. Skiriamos piniginės baudos dydis nustatomas įvertinus šio straipsnio 2 dalyje 1–3 punktuose nurodytas aplinkybes. Nustatytas piniginės baudos dydis mažinamas, jeigu yra atsakomybę lengvinančių aplinkybių, arba nustatytas piniginės baudos dydis didinamas, jeigu yra atsakomybę sunkinančių aplinkybių. Esant atsakomybę lengvinančių ir sunkinančių aplinkybių, piniginės baudos dydis nustatomas atsižvelgiant į jų kiekį ir reikšmingumą.

7. Piniginės baudos skyrimo klausimas svarstomas Komisijos posėdyje, dalyvaujant energetikos įmonės, kuri įtariama padariusi pažeidimą ir kuriai gali būti taikoma piniginė bauda, vadovui ir (ar) jo įgaliotiems atstovams, kurie turi teisę būti išklaustyti ir duoti paaiškinimus. Nesant minėtų asmenų, byla gali būti išnagrinėta tik tais atvejais, kai yra duomenų, jog jiems laiku pranešta apie bylos nagrinėjimo vietą ir laiką ir jeigu iš jų negautas prašymas atidėti bylos nagrinėjimą. Tuo atveju, kai yra gautas prašymas atidėti bylos nagrinėjimą, ji gali būti išnagrinėta nedalyvaujant asmeniui, jeigu Komisija, pripažinusi neatvykimo į bylos nagrinėjimą priežastis nesvarbiomis, atmeta asmens prašymą.

8. Komisijos nutarimas dėl piniginės baudos skyrimo turi būti priimamas per 6 mėnesius nuo pažeidimo nustatymo dienos. Esant tęstiniam pažeidimui, piniginė bauda gali būti skiriama ne vėliau kaip per 6 mėnesius nuo pažeidimo paaiškėjimo dienos. Už pažeidimus, nuo kurių padarymo dienos praėjo daugiau kaip penkeri metai, piniginės baudos negali būti skiriamos.

9. Už tą patį pažeidimą gali būti skiriama tik viena piniginė bauda. Baudos skyrimas neatleidžia nuo pareigos, už kurios nevykdymą paskirta piniginė bauda, vykdymo.

10. Komisijos paskirta piniginė bauda į valstybės biudžetą sumokama Komisijos nustatyta tvarka ir terminais. Komisijos nutarimas per 30 dienų nuo jo priėmimo dienos įstatymų nustatyta tvarka gali būti apskundžiamas teismui. Komisijos nutarimas dėl piniginės baudos skyrimo įsigalioja po 30 dienų nuo nutarimo priėmimo dienos, jei per tą laiką įstatymų nustatyta tvarka nebuvo apskųstas teismui.

11. Nesumokėta piniginė bauda išieškoma Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso nustatyta tvarka.

12. Skundą dėl Komisijos nutarimo nagrinėjantis teismas, atsižvelgdamas į atsakomybę lengvinančias ir kitas aplinkybes (dėl kurių atitinkama piniginė bauda energetikos įmonei, kuri pažeidė šį įstatymą, būtų akivaizdžiai per didelė, nes neproporcinga padarytam teisės pažeidimui ir dėl to neteisinga) ir vadovaudamasis teisingumo, protingumo kriterijais, turi teisę skirti mažesnę piniginę baudą.“

9 straipsnis. 28 straipsnio pakeitimas ir papildymas

1. Papildyti 28 straipsnio 1 dalį antru sakiniu ir šią dalį išdėstyti taip:

„1. Energetikos įmonės Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatyta tvarka išperka ar eksploatuoja vartotojų (juridinių ir fizinių asmenų) lėšomis iki šio Įstatymo įsigaliojimo įrengtus bendrai naudojamus energetikos objektus, skirtus energijai perduoti ir (ar) skirstyti. Valstybei ar savivaldybei nuosavybės teise priklausantys bendrai naudojami energetikos objektai ir sodininkų bendrijoms nuosavybės teise priklausantys bendrai naudojami energetikos objektai, skirti energijai perduoti ir (ar) skirstyti, įrengti iki šio Įstatymo įsigaliojimo, gali būti perduoti energetikos įmonei už kainą, nustatomą pagal turto ir verslo vertinimą reglamentuojančius teisės aktus. Išperkamų bendrai naudojamų energetikos objektų kaina nustatoma vadovaujantis turto ir verslo vertinimą reglamentuojančiais teisės aktais.“

2. 28 straipsnį papildyti nauja 2 dalimi:

„2. Valstybei ar savivaldybei nuosavybės teise priklausantys bendrai naudojami energetikos objektai perduodami energetikos įmonei po to, kai valstybės ar savivaldybės institucija, Lietuvos bankas, valstybės ar savivaldybės įmonė, įstaiga, organizacija, patikėjimo teise valdanti šiuos objektus, sudaro pirkimo–pardavimo sutartį (toliau – sutartis) su energetikos įmone. Sutartyje turi būti nustatytas atlyginimo už perduodamą energetikos objektą būdas, terminai, energetikos objekto naudojimo tikslas. Sutartis pasirašoma tik tada, kai energetikos objektų pardavimui ir sutarties

projektui pritaria atitinkamai Vyriausybė ar savivaldybės taryba. Teikiant Vyriausybei ar savivaldybės tarybai pritarti sutarties projektą, pagrindžiama būtinybė parduoti energetikos objektą energetikos įmonei ir kartu pateikiama energetikos objekto vertinimo ataskaita.“

3. Buvusias 28 straipsnio 2, 3 ir 4 dalis laikyti atitinkamai 3, 4 ir 5 dalimis.

4. 28 straipsnio 4 dalyje vietoj skaičiaus „2“ įrašyti skaičių „3“ ir šią dalį išdėstyti taip:

„4. Šio straipsnio 3 dalies nuostatos netaikomos sąžiningai įgytiems ir teisėtai valdomiems energetikos objektams, nors jų valdytojai įgyjamąją senatimi dar nėra įgiję nuosavybės teisės į šiuos objektus.“

10 straipsnis. Įstatymo priedo 3 punkto pripažinimas netekusiu galios ir papildymas 8, 10, 11 ir 12 punktais

1. Įstatymo priedo 3 punktą pripažinti netekusiu galios.

2. Papildyti Įstatymo priedą nauju 8 punktu:

„8. 2003 m. birželio 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) 1228/2003 dėl prieigos prie tarpvalstybinių elektros energijos mainų tinklo sąlygų (OL 2004 m. *specialusis leidimas*, 12 skyrius, 2 tomas, p. 175).“

3. Buvusį 8 punktą laikyti 9 punktu.

4. Papildyti Įstatymo priedą 10 punktu:

„10. 2005 m. rugsėjo 28 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1775/2005 dėl teisės naudotis gamtinių dujų perdavimo tinklais sąlygų (OL 2005 L 289, p. 1).“

5. Papildyti Įstatymo priedą 11 punktu:

„11. 2006 m. sausio 18 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2005/89/EB dėl priemonių siekiant užtikrinti elektros energijos tiekimo saugumą ir investicijas į infrastruktūrą (OL 2006 L 33, p. 22).“

6. Papildyti Įstatymo priedą 12 punktu:

„12. 2006 m. balandžio 5 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2006/32/EB dėl energijos galutinio vartojimo efektyvumo ir energetinių paslaugų, panaikinanti Tarybos direktyvą 93/76/EEB (OL 2006 L 114, p. 64).“

11 straipsnis. Įstatymo įsigaliojimas ir įgyvendinimas

1. Šis įstatymas, išskyrus 6 straipsnį, įsigalioja 2009 m. sausio 1 d.

2. Lietuvos Respublikos Vyriausybė arba jos įgaliotos valstybės institucijos iki šio įstatymo įsigaliojimo dienos parengia ir patvirtina šiam įstatymui įgyvendinti reikalingus teisės aktus.

Skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą.

RESPUBLIKOS PREZIDENTAS

VALDAS ADAMKUS
